



SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 75

Rozeslána dne 29. dubna 2004

Cena Kč 31,-

O B S A H:

- 229. Vyhláška, kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti
 - 230. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 186/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv, ve znění pozdějších předpisů
 - 231. Vyhláška, kterou se stanoví podrobný obsah bezpečnostního listu k nebezpečné chemické látce a chemickému přípravku
-

229

VYHLÁŠKA

ze dne 20. dubna 2004,

kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti

Ministerstvo průmyslu a obchodu stanoví podle § 91 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 77 odst. 2 až 5 zákona:

§ 1

Předmět úpravy

Touto vyhláškou se v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ stanoví požadavky na jakost pohonných hmot pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jakosti pohonných hmot.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí:

a) motorovým benzínem

1. minerální oleje určené k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49,
2. minerální oleje s obsahem bioethylalkoholu maximálně do 5 procent objemových určené k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49,
3. minerální oleje s obsahem bio-ethyltercbutyletheru maximálně do 15 procent objemových určené k pohonu spalovacích zážehových mo-

torů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49,

4. minerální oleje obsahující současně bioethylalkohol i bio-ethyltercbutylether tak, aby celkový obsah kyslíku nepřesahoval 2,7 procent hmotnostních, určené k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49,
5. minerální oleje uvedené v bodech 1 až 4 s obsahem dalších kyslíkatých složek tak, aby celkový obsah kyslíku nepřesahoval 2,7 procent hmotnostních, určené k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49,

b) motorovou naftou

1. plynové oleje určené k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedené pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2710 19 41,
2. střední oleje určené k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedené pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2710 19 29,
3. plynové oleje s obsahem maximálně 5 procent objemových methylesterů mastných kyselin určené k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedené pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2710 19 41,
4. střední oleje s obsahem maximálně 5 procent objemových methylesterů mastných kyselin, určené k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedené pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2710 19 29,

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/70/ES ze dne 13. října 1998 týkající se jakosti benzínu a motorové nafty, kterou se mění Směrnice Rady č. 93/12/EHS, Směrnice Komise č. 2000/71/ES ze dne 7. listopadu 2000 o přizpůsobení měřicích postupů stanovených v přílohách I, II, III a IV Směrnice č. 98/70/ES Evropského parlamentu a Rady technickému pokroku ve smyslu článku 10 uvedené směrnice, Rozhodnutí Komise č. 2002/159/ES ze dne 18. února 2002 o jednotném formuláři pro předkládání souhrnných údajů o jakosti paliv v jednotlivých státech, Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/17/ES ze dne 3. března 2003, kterou se mění Směrnice 98/70/ES týkající se jakosti benzínu a motorové nafty, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. května 2003 o podpoře používání biopaliv nebo jiných obnovitelných paliv v dopravě (dílní transpozice).

²⁾ Nařízení Rady č. 2658/87 ze dne 23. 7. 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

- c) biopalivem
1. bioethylalkohol – ethylalkohol vyrobený z biomasy³⁾ nebo biologicky obnovitelné části odpadu, určený jako příměs do motorového benzínu, který svojí jakostí odpovídá příslušné české technické normě a je uveden pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2207 20 00; jedná se o obnovitelný zdroj energie,
 2. bio-ethyltercbutylether – ethyltercbutylether vyrobený na bázi bioethylalkoholu, používaný jako příměs do motorového benzínu, a uvedený pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2909 19 00. Podíl bio-ethyltercbutyletheru, který je pokládán za biopalivo, činí 47 procent objemových; jedná se o obnovitelný zdroj energie,
 3. bionafta – methylestery mastných kyselin vyrobené z rostlinného nebo živočišného oleje s vlastnostmi motorové nafty, určené k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedené pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 3824 90 99, například methylester řepkového oleje; jedná se o obnovitelný zdroj energie,
- d) směsným palivem motorová nafta s obsahem vyšším než 30 procent hmotnostních methylesteru řepkového oleje určená k pohonu spalovacích vznětových motorů uvedená pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 3824 90 99,
- e) zkapalněnými ropnými plyny určené k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedené pod kódy kombinované nomenklatury²⁾ 2711 12 19, 2711 12 97, 2711 13 91 a 2711 13 97,
- f) stlačeným zemním plynem určený k pohonu spalovacích zážehových motorů uvedený pod kódem kombinované nomenklatury²⁾ 2711 21 00,
- g) ropnými složkami vybrané ropné výrobky užívané pro výrobu pohonných hmot pro spalovací vznětové motory,
- h) motorovým benzinem s velmi nízkým obsahem síry motorový benzin [písmeno a)], který vykazuje maximální obsah síry 10 mg/kg,
- i) motorovou naftou s velmi nízkým obsahem síry motorová nafta [písmeno b)], která vykazuje maximální obsah síry 10 mg/kg.

§ 3

Biopaliva, obnovitelný zdroj energie

Biopaliva mohou být na trhu k dispozici jako:

- a) čistá biopaliva v souladu s příslušnými normami jakosti,
- b) biopaliva ve směsích s ropnými složkami v souladu s příslušnými normami jakosti, nebo
- c) kapaliny odvozené od biopaliv, například bio-ethyltercbutylether.

§ 4

Jakost pohonných hmot

(1) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li motorový benzin příslušné české technické normě⁴⁾ a splňuje jakostní ukazatele stanovené v příloze č. 1 této vyhlášky.

(2) Nejpozději 1. ledna 2005 musí motorový benzin a motorový benzin s velmi nízkým obsahem síry na trhu splňovat, kromě požadavků stanovených příslušnou českou technickou normou,⁴⁾ i jakostní ukazatele stanovené v příloze č. 3 této vyhlášky. Od 1. ledna 2009 nesmí žádný motorový benzin vykazovat větší obsah síry než 10 mg/kg.

(3) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li motorová nafta příslušné české technické normě⁵⁾ a splňuje jakostní ukazatele stanovené v příloze č. 2 této vyhlášky.

(4) Nejpozději 1. ledna 2005 musí motorová nafta a motorová nafta s velmi nízkým obsahem síry na trhu splňovat, kromě požadavků stanovených v příslušné české technické normě,⁵⁾ i jakostní ukazatele stanovené v příloze č. 4 této vyhlášky. Od 1. ledna 2009 nesmí žádná motorová nafta vykazovat větší obsah síry než 10 mg/kg.

(5) Motorová nafta pro arktické klima na trhu nemusí splňovat v hodnotě cetanového čísla požadavky podle příloh č. 2 a 4 této vyhlášky, ale musí splňovat požadavky příslušné české technické normy.⁵⁾

(6) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li bioethylalkohol určený jako příměs do motorového benzínu příslušné české technické normě.⁶⁾ Samostatné užití bioethylalkoholu je možné, pokud je toto biopalivo předepsáno výrobcem motorů.

(7) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li bionafta příslušné české technické normě.⁷⁾ Užití bionafty je možné jen v případě, že je toto palivo předepsáno výrobcem motorů.

(8) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li

³⁾ Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 92/2004 Sb.

⁴⁾ ČSN EN 228

⁵⁾ ČSN EN 590

⁶⁾ ČSN 65 6511

⁷⁾ ČSN EN 14214

směsná motorová nafta příslušné české technické normě.⁸⁾ Užití směsné motorové nafty je možné jen v případě, že je toto palivo předepsáno výrobcem motorů.

(9) Požadovaná jakost je splněna, odpovídají-li zkapalněné ropné plyny (dále jen „LPG“) příslušné české technické normě.⁹⁾

(10) Požadovaná jakost je splněna, odpovídá-li stlačený zemní plyn (dále jen „CNG“) příslušné české technické normě.¹⁰⁾

§ 5

Způsob sledování jakostních ukazatelů pohonných hmot

(1) Sledování jakostních ukazatelů pohonných hmot se provádí pomocí rozborů odebraných vzorků. Odběr vzorků se provádí na všech výdejních, skladovacích a prodejních místech a s jejich souhlasem je možný též přímo u uživatelů pohonných hmot.

(2) Odběr vzorků a porovnání výsledků zkoušek musí u jednotlivých pohonných hmot odpovídat příslušné české technické normě.¹¹⁾

(3) Při každém odběru vzorku se sepiše protokol, který musí obsahovat:

- a) evidenční číslo protokolu evidovaného Českou obchodní inspekcí (dále jen „inspekce“),
- b) označení kontrolované osoby:
 1. jde-li o fyzickou osobu, jméno, popřípadě jména a příjmení, popřípadě obchodní firmu, bydliště, popřípadě místo podnikání, identifikační číslo (bylo-li přiděleno),
 2. jde-li o právnickou osobu, obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo (bylo-li přiděleno),
- c) datum, čas a místo skutečného odběru vzorku,
- d) označení výdejního stojanu nebo skladovací nádrže, ze které byl vzorek odebrán,
- e) druh pohonné hmoty s určením dle příslušných českých technických norem,¹²⁾
- f) číslo pečeti, označení vzorku a uvedení jeho množství,
- g) jméno, číslo služebního průkazu a podpis pracovníka inspekce pověřeného k plnění kontrolních úkolů (dále jen „inspektor“) a v případě, že odběr vzorků provádí přizvaná pověřená odborně způsobilá osoba, i její jméno a podpis,

h) jména ostatních přizvaných osob zúčastněných při odběru vzorku a jejich podpisy.

(4) Protokol se pořizuje ve dvou vyhotoveních, která musí být podepsána inspektorem, kontrolovanou osobou, přizvanou pověřenou odborně způsobilou osobou provádějící odběr vzorku a ostatními přizvanými osobami. Jedno vyhotovení protokolu si ponechá inspekce. Druhé vyhotovení protokolu obdrží kontrolovaná osoba.

(5) Četnost odběru minimálního počtu vzorků pohonných hmot za rok pro posouzení jejich jakosti je stanovena v příloze č. 5 této vyhlášky.

(6) Sledování jakosti pohonných hmot se provádí pouze zkušebními analytickými metodami stanovenými příslušnými českými technickými normami.

(7) Při sledování jakosti se sleduje zejména:

- a) u motorového benzínu:
 1. oktanové číslo výzkumnou metodou,
 2. oktanové číslo motorovou metodou,
 3. hustota při 15 °C,
 4. tlak par stanovený metodou DVPE (Dry Vapour Pressure Equivalent – „Ekvivalent suchých par za tlaku“) – pouze v letním a zimním období (od 1. 5. do 30. 9. a od 1. 11. do 31. 3.),
 5. destilace:
 - odpařené množství při 70 °C,
 - odpařené množství při 100 °C,
 - odpařené množství při 150 °C,
 - konec destilace,
 6. složení uhlovodíků:
 - olefiny,
 - aromáty,
 - benzen,
 7. obsah kyslíku,
 8. obsah kyslíkatých látek:
 - methylalkohol,
 - ethylalkohol,
 - isopropylalkohol,
 - terc-butylalkohol,
 - isobutylalkohol,
 - ethery obsahující 5 nebo více atomů uhlíku v molekule,
 - z toho ethyl-terc-butylether,
 - jiné kyslíkaté látky,
 9. obsah síry,

⁸⁾ ČSN 65 6508

⁹⁾ ČSN EN 589

¹⁰⁾ ČSN 38 6110

¹¹⁾ ČSN EN ISO 3170, ČSN EN 14275, ČSN EN ISO 4257, ČSN EN ISO 4259

¹²⁾ ČSN EN 228, ČSN EN 590, ČSN EN 14214, ČSN 65 6508, ČSN EN 589, ČSN 38 6110

10. obsah olova,
 11. obsah draslíku (pouze u benzínu s oktanovým číslem min. 91 stanoveným výzkumnou metodou a s aditivem proti nadměrnému opotřebení ventilových sedel, přidávaným výrobcem),
- b) u motorové nafty:
1. cetanové číslo,
 2. cetanový index,
 3. hustota při 15 °C,
 4. destilace:
 - odpařené množství při 250 °C,
 - odpařené množství při 350 °C,
 - 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. . . °C,
 5. polycyklické aromatické uhlovodíky,
 6. obsah síry,
 7. filtrovatelnost – pouze v přechodném a zimním období (od 1. 10. do 14. 4.),
 8. teplota vylučování parafinů – pouze v zimním období (od 16. 11. do 28. /29. 2.),
 9. bod vzplanutí,
 10. obsah esterů,
- c) u bionafty:
1. obsah esteru,
 2. hustota při 15 °C,
 3. cetanové číslo – každý pátý odebraný vzorek,
 4. filtrovatelnost – pouze v přechodném a zimním období (od 1. 10. do 14. 4.),
 5. číslo kyselosti,
 6. korozivní působení na měď,
 7. obsah síry,
 8. obsah vody,
 9. obsah sulfátového popela,
 10. obsah fosforu,
 11. obsah volného a vázaného glycerolu,
 12. obsah alkalických kovů (sodík a draslík),
 13. bod vzplanutí,
- d) u směsné motorové nafty,
1. cetanové číslo,
 2. cetanový index,
 3. hustota při 15 °C,
 4. destilace:
 - odpařené množství při 250 °C,
 - odpařené množství při 350 °C,
 - 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. . . °C,
 5. obsah síry,
 6. filtrovatelnost – pouze v přechodném a zimním období (od 1. 10. do 14. 4.),

7. teplota vylučování parafinů – pouze v zimním období (od 16. 11. do 28. /29. 2.),
 8. bod vzplanutí,
 9. obsah esteru,
- e) u LPG:
1. oktanové číslo motorovou metodou – výpočet ze složení stanoveného chromatografickým rozbořem,
 2. obsah síry,
 3. obsah dienu,
 4. korozivní působení na měď,
 5. stanovení sirovodíku,
- f) u CNG:
1. obsah methanu.

§ 6

Dávkování aditiva

Pro vozidla s motory konstruovanými pro použití motorového benzínu olovnatého se používá aditiva, kterým je draselná sůl alkylované sulfojantarové kyseliny. Aditivum se dávkuje tak, aby koncentrace draslíku v jednom litru benzínu byla v rozmezí 5 mg až 26 mg draslíku.

§ 7

Monitorování jakosti pohonných hmot

(1) Výsledky sledování jakostních ukazatelů pohonných hmot uvedených v § 4 odst. 1 až 9 za předěšlý kalendářní měsíc zasílá inspekce Ministerstvu průmyslu a obchodu vždy k patnáctému dni následujícího měsíce na monitorovacích přehledech. Vzor monitorovacího přehledu je uveden v příloze č. 6 této vyhlášky.

(2) Podklady pro vypracování ročního monitorovacího přehledu o jakosti pohonných hmot uvedených v § 4 odst. 1 až 9 za předcházející kalendářní rok zasílá inspekce Ministerstvu průmyslu a obchodu vždy nejpozději do 31. března příslušného kalendářního roku. Tyto podklady musí být zpracovány samostatně pro každý druh pohonné hmoty na základě její specifikace. Pro motorový benzín je specifikace určena oktanovým číslem výzkumnou metodou a maximálně přípustným obsahem síry. Pro motorovou naftu, bionaftu, směsnou motorovou naftu a LPG je specifikace určena maximálně přípustným obsahem síry. Vzor podkladů pro vypracování ročního monitorovacího přehledu je uveden v přílohách č. 7 až 11 této vyhlášky.

(3) Kontaktním státním orgánem ve vztahu k orgánům Evropské unie pro pravidelná hlášení o monitorování jakosti motorového benzínu a motorové nafty v České republice je Ministerstvo průmyslu a obchodu, které vždy k termínu 30. června zasílá Evropské komisi informaci o výsledku sledování jakosti uvedených paliv.

§ 8

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 227/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti.
2. Vyhláška č. 48/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 227/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních

komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti.

§ 9

Účinnost

(1) Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

(2) § 4 odst. 1 a 3 a přílohy č. 1 a 2 pozbývají platnosti dnem 31. prosince 2004.

Ministr:

Ing. **Urban** v. r.

JAKOSTNÍ UKAZATELE A METODY SLEDOVÁNÍ JAKOSTI PRO PALIVA URČENÁ PRO VOZIDLA VYBAVENÁ ZÁŽEHOVÝMI MOTORY

Motorový benzin

Jakostní ukazatel ⁽¹⁾	Jednotka	Mezní hodnoty ⁽²⁾	
		Minimum	Maximum
Oktanové číslo stanovené výzkumnou metodou	-	95 ⁽³⁾	-
Oktanové číslo stanovené motorovou metodou	-	85	-
Tlak par stanovený metodou DVPE - letní období ⁽⁴⁾	kPa	-	60,0
Destilace:			
-odpařené množství při 100 °C	% (V/V)	46,0	-
-odpařené množství při 150 °C	% (V/V)	75,0	-
Složení uhlovodíků:			
-olefiny	% (V/V)	-	18,0 ⁽⁵⁾
-aromáty	% (V/V)	-	42,0
-benzen	% (V/V)	-	1,0
Obsah kyslíku	% (m/m)	-	2,7
Obsah kyslíkatých látek:			
-methylalkohol, musí být přidány stabilizátory	% (V/V)	-	3,0
-ethylalkohol, mohou být přidány stabilizátory	% (V/V)	-	5,0
-isopropylalkohol	% (V/V)	-	10,0
-terc-butylalkohol	% (V/V)	-	7,0
-isobutylalkohol	% (V/V)	-	10,0
-ethery obsahující 5 nebo více atomů uhlíku v molekule	% (V/V)	-	15,0
-jiné kyslíkaté látky ⁽⁶⁾	% (V/V)	-	10,0
Obsah síry	mg/kg	-	150,0
Obsah olova	mg/litr	-	5,0

⁽¹⁾ Zkušebními metodami musí být metody uvedené v ČSN EN 228 (EN 228:1999). Česká republika jako členský stát Evropské unie může převzít analytické metody specifikované v normě, kterou se nahrazuje norma EN 228:1999, pokud lze prokázat, že správnost a přesnost této metody je alespoň stejná jako správnost a přesnost nahrazené analytické metody.

- (²) Hodnoty uvedené ve specifikaci jsou „pravé hodnoty“. Při stanovení jejich mezních hodnot byly aplikovány termíny ČSN EN ISO 4259 „Ropné výrobky – Stanovení a využití údajů shodnosti ve vztahu ke zkušebním metodám“, byly stanoveny minimální hodnoty, byl vzat v úvahu minimální rozdíl 2R nad nulou. (R = reprodukovatelnost). Výsledky jednotlivých měření se interpretují na základě kritérií popsanych v ČSN EN ISO 4259 (ISO 4259:1995).
- (³) Bezolovnatý benzin Normal smí být uváděn na trh s minimálním oktanovým číslem 81 stanoveným motorovou metodou a s minimálním oktanovým číslem 91 stanoveným výzkumnou metodou.
- (⁴) Letní období začíná 1. května a končí 30. září.
Poznámka: V členských státech Evropské unie s arktickými nebo drsnými zimními podmínkami začíná letní období nejpozději 1. června a nekončí dříve než 31. srpna.
- (⁵) Bezolovnatý benzin Normal smí být uváděn na trh s maximálním obsahem olefinů 21% (V/V).
- (⁶) Jiné monoalkoholy a ethery s koncem destilace ne vyšším než je stanoveno v ČSN EN 228 (EN 228:1999).

JAKOSTNÍ UKAZATELE A METODY SLEDOVÁNÍ JAKOSTI PRO PALIVA URČENÁ PRO VOZIDLA VYBAVENÁ VZNĚTOVÝMI MOTORY

Motorová nafta

Jakostní ukazatel ⁽¹⁾	Jednotka	Mezní hodnoty ⁽²⁾	
		Minimum	Maximum
Cetanové číslo ⁽³⁾	-	51,0	-
Hustota při 15 °C	kg/m ³	-	845,0
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě	°C	-	360,0
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)	-	11,0
Obsah síry	mg/kg	-	350,0
Obsah methylesterů mastných kyselin	% (V/V)	-	5,0

- ⁽¹⁾ Zkušebními metodami musí být metody uvedené v ČSN EN 590 (EN 590:1999). Česká republika jako členský stát Evropské unie může převzít analytické metody specifikované v normě, kterou se nahrazuje norma EN 590:1999, pokud lze prokázat, že správnost a přesnost této metody je alespoň stejná jako správnost a přesnost nahrazené analytické metody.
- ⁽²⁾ Hodnoty uvedené ve specifikaci jsou „pravé hodnoty“. Při stanovení jejich mezních hodnot byly aplikovány termíny ČSN EN ISO 4259 „Ropné výrobky – Stanovení a využití údajů shodnosti ve vztahu ke zkušebním metodám“, byly stanoveny minimální hodnoty, byl vzat v úvahu minimální rozdíl 2R nad nulou. (R = reprodukovatelnost). Výsledky jednotlivých měření se interpretují na základě kritérií popsanych v ČSN EN ISO 4259 (ISO 4259:1995).
- ⁽³⁾ Cetanové číslo motorové nafty pro arktické klima na trhu musí odpovídat české technické normě ⁵⁾.

JAKOSTNÍ UKAZATELE A METODY SLEDOVÁNÍ JAKOSTI PRO PALIVA URČENÁ PRO VOZIDLA VYBAVENÁ ZÁŽEHOVÝMI MOTORY

Motorový benzin

Jakostní ukazatel ⁽¹⁾	Jednotka	Mezní hodnoty ⁽²⁾	
		Minimum	Maximum
Oktanové číslo stanovené výzkumnou metodou	-	95 ⁽³⁾	-
Oktanové číslo stanovené motorovou metodou	-	85	-
Tlak par stanovený metodou DVPE - letní období ⁽⁴⁾	kPa	-	60,0
Destilace:			
-odpařené množství při 100 °C	% (V/V)	46,0	-
-odpařené množství při 150 °C	% (V/V)	75,0	-
Složení uhlovodíků:			
-olefiny	% (V/V)	-	18,0
-aromáty	% (V/V)	-	35,0
-benzen	% (V/V)	-	1,0
Obsah kyslíku	% (m/m)	-	2,7
Obsah kyslíkatých látek:			
-methylalkohol, musí být přidány stabilizátory	% (V/V)	-	3,0
-ethylalkohol, mohou být přidány stabilizátory	% (V/V)	-	5,0
-isopropylalkohol	% (V/V)	-	10,0
-terc-butylalkohol	% (V/V)	-	7,0
-isobutylalkohol	% (V/V)	-	10,0
-ethery obsahující 5 nebo více atomů uhlíku v molekule	% (V/V)	-	15,0
-jiné kyslíkaté látky ⁽⁵⁾	% (V/V)	-	10,0
Obsah síry	mg/kg	-	50,0
	mg/kg	-	10,0 ⁽⁶⁾
Obsah olova	mg/litr	-	5,0

⁽¹⁾ Zkušebními metodami musí být metody uvedené v ČSN EN 228 (EN 228:1999). Česká republika jako členský stát Evropské unie může převzít analytické metody specifikované v normě, kterou se nahrazuje norma EN 228:1999, pokud lze prokázat, že správnost a přesnost této metody je alespoň stejná jako správnost a přesnost nahrazené analytické metody.

- (²) Hodnoty uvedené ve specifikaci jsou „pravé hodnoty“. Při stanovení jejich mezních hodnot byly aplikovány termíny ČSN EN ISO 4259 „Ropné výrobky – Stanovení a využití údajů shodnosti ve vztahu ke zkušebním metodám“, byly stanoveny minimální hodnoty, byl vzat v úvahu minimální rozdíl 2R nad nulou. (R = reprodukovatelnost). Výsledky jednotlivých měření se interpretují na základě kritérií popsanych v ČSN EN ISO 4259 (ISO 4259:1995).
- (³) Bezolovnatý benzin Normal smí být uváděn na trh s minimálním oktanovým číslem 81 stanoveným motorovou metodou a s minimálním oktanovým číslem 91 stanoveným výzkumnou metodou.
- (⁴) Letní období začíná 1. května a končí 30. září.
Poznámka: V členských státech Evropské unie s arktickými nebo drsnými zimními podmínkami začíná letní období nejpozději 1. června a nekončí dříve než 31. srpna.
- (⁵) Jiné monoalkoholy a ethery s koncem destilace ne vyšším než je stanoveno v normě EN 228:1999.
- (⁶) Obsah síry pro motorový benzin s velmi nízkým obsahem síry od 1. ledna 2005 a od 1. ledna 2009 obsah síry pro veškerý motorový benzin.

JAKOSTNÍ UKAZATELE A METODY SLEDOVÁNÍ JAKOSTI PRO PALIVA URČENÁ PRO VOZIDLA VYBAVENÁ VZNĚTOVÝMI MOTORY

Motorová nafta

Jakostní ukazatel ⁽¹⁾	Jednotka	Mezní hodnoty ⁽²⁾	
		Minimum	Maximum
Cetanové číslo ⁽³⁾	-	51,0	-
Hustota při 15 °C	kg/m ³	-	845,0
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě	°C	-	360,0
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)	-	11,0
Obsah methylesterů mastných kyselin	% (V/V)	-	5,0
Obsah síry	mg/kg mg/kg	-	50,0 10,0 ⁽⁴⁾

- ⁽¹⁾ Zkušebními metodami musí být metody uvedené v ČSN EN 590 (EN 590:1999). Česká republika jako členský stát Evropské unie může převzít analytické metody specifikované v normě, kterou se nahrazuje norma EN 590:1999, pokud lze prokázat, že správnost a přesnost této metody je alespoň stejná jako správnost a přesnost nahrazené analytické metody.
- ⁽²⁾ Hodnoty uvedené ve specifikaci jsou „pravé hodnoty“. Při stanovení jejich mezních hodnot byly aplikovány termíny ČSN EN ISO 4259 „Ropné výrobky – Stanovení a využití údajů shodnosti ve vztahu ke zkušebním metodám“, byly stanoveny minimální hodnoty, byl vzat v úvahu minimální rozdíl 2R nad nulou. (R = reprodukovatelnost). Výsledky jednotlivých měření se interpretují na základě kritérií popsanych v ČSN EN ISO 4259 (ISO 4259:1995).
- ⁽³⁾ Cetanové číslo motorové nafty pro arktické klima na trhu musí odpovídat české technické normě ⁵⁾.
- ⁽⁴⁾ Obsah síry pro motorovou naftu s velmi nízkým obsahem síry od 1. ledna 2005 a od 1. ledna 2009 obsah síry pro veškerou motorovou naftu.

**ČETNOST ODBĚRU MINIMÁLNÍHO POČTU VZORKŮ POHONNÝCH HMOT
ZA ROK PRO POSOUZENÍ JEJICH JAKOSTI**

	Motorové benziny	Motorová Nafta	Bionafta a/nebo směsná motorová nafta *)	LPG
v období od 1. 5. do 31. 10.	350 odběrů	350 odběrů	100 odběrů	100 odběrů
v období od 1. 11. do 30. 4.	350 odběrů	350 odběrů	100 odběrů	100 odběrů

*) Inspekce dle situace na trhu rozhodne, v jakém poměru budou vzorky odebírány.

MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI POHONNÝCH HMOT

Státní kontrolní orgán:

Kontrolované období (měsíc, rok)

Druh pohonné hmoty (dle § 2):

Příslušná česká technická norma,
které musí odpovídat jakost monitorované pohonné hmoty:

Počet odebraných vzorků:

- z toho: • vyhovělo:

• nevyhovělo:

Zjištěné nevyhovující jakostní ukazatele:

Zkušební metoda:

Jakostní ukazatel (druh):

Počet vzorků %

Jakostní ukazatel (druh):

Počet vzorků: %

Jakostní ukazatel (druh):

Počet vzorků: %

Komentář:

Datum:

Razítko státního kontrolního orgánu
a podpis odpovědného zaměstnance

PODKLADY PRO ROČNÍ MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI MOTOROVÉHO BENZINU

motorový benzin s vyšším obsahem síry

Vykazovaný rok	
Specifikace	Oktanové číslo výzkumnou metodou: Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Oktanové číslo výzkumnou metodou	-					
Oktanové číslo motorovou metodou	-					
Tlak par stanovený metodou DVPE - letní období	kPa					
Destilace:						
- odpařené množství při 100 °C	% (V/V)					
- odpařené množství při 150 °C	%. (V/V)					
Složení uhlovodíků:						
- olefiny	% (V/V)					
- aromáty	% (V/V)					
- benzen	% (V/V)					
Obsah kyslíku	% (m/m)					
Obsah kyslíkatých látek:						
- methylalkohol	% (V/V)					
- ethylalkohol	% (V/V)					
- isopropylalkohol	% (V/V)					
- terc - butylalkohol	% (V/V)					
- isobutylalkohol	% (V/V)					
- ethery obsahující 5 nebo více atomů uhlíku v molekule	% (V/V)					
- jiné kyslíkaté látky	% (V/V)					
Obsah bio - ETBE	% (V/V)					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah olova	g/l					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

motorový benzin nízkosírný (max. obsah síry 10 mg/kg)

Vykazovaný rok	
Specifikace	Oktanové číslo výzkumnou metodou: Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Oktanové číslo výzkumnou metodou	-					
Oktanové číslo motorovou metodou	-					
Tlak par stanovený metodou DVPE - letní období	kPa					
Destilace:						
- odpařené množství při 100 °C	% (V/V)					
- odpařené množství při 150 °C	%. (V/V)					
Složení uhlovodíků:						
- olefiny	% (V/V)					
- aromáty	% (V/V)					
- benzen	% (V/V)					
Obsah kyslíku	% (m/m)					
Obsah kyslíkatých látek:						
- methylalkohol	% (V/V)					
- ethylalkohol	% (V/V)					
- isopropylalkohol	% (V/V)					
- terc - butylalkohol	% (V/V)					
- isobutylalkohol	% (V/V)					
- ethery obsahující 5 nebo více atomů uhlíku v molekule	% (V/V)					
- jiné kyslíkaté látky	% (V/V)					
Obsah bio – ETBE	% (V/V)					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah olova	g/l					

Počet vzorků v jednotlivých měsících					Celkem
Leden		Duben		Červenec	Říjen
Únor		Květen		Srpen	Listopad
Březen		Červen		Září	Prosinec

PODKLADY PRO ROČNÍ MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI MOTOROVÉ NAFTY

motorová nafta fosilní (bez přídavku biopaliva) s vyšším obsahem síry

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Cetanové číslo	-					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. 360 °C	°C					
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)					
Obsah síry	mg/kg					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

motorová nafta s přídavkem biopaliva (methylestery mastných kyselin - FAME) a s vyšším obsahem síry

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg); max. přípustný obsah FAME

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Cetanové číslo	-					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. 360 °C	°C					
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah FAME	% (V/V)					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

motorová nafta fosilní (bez přídavku biopaliva) nízkosírná (max. obsah síry 10 mg/kg)

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Cetanové číslo	-					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. 360 °C	°C					
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)					
Obsah síry	mg/kg					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

motorová nafta s přídavkem biopaliva (methylestery mastných kyselin - FAME) nízkosírná (max. obsah síry 10 mg/kg)

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg); max. přípustný obsah FAME

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Cetanové číslo	-					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. 360 °C	°C					
Polycyklické aromatické uhlovodíky	% (m/m)					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah FAME	% (V/V)					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

PODKLADY PRO ROČNÍ MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI BIONAFTY

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Obsah esterů	% (m/m)					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Bod vzplanutí	°C					
Číslo kyselosti	% (m/m)					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah vody	mg/kg					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem	
Leden		Duben		Červenec		Říjen	
Únor		Květen		Srpen		Listopad	
Březen		Červen		Září		Prosinec	

Příloha č. 10 k vyhlášce č. 229/2004 Sb.

PODKLADY PRO ROČNÍ MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI SMĚSNÉ MOTOROVÉ NAFTY

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Cetanové číslo	-					
Hustota při 15 °C	kg/m ³					
Destilace: • 95 % (V/V) předestiluje při teplotě max. 360 °C	°C					
Bod vzplanutí	°C					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah esterů	% (V/V)					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem
Leden		Duben		Červenec		Říjen
Únor		Květen		Srpen		Listopad
Březen		Červen		Září		Prosinec

PODKLADY PRO ROČNÍ MONITOROVACÍ PŘEHLED JAKOSTI LPG

Vykazovaný rok	
Specifikace	Max. přípustný obsah síry (mg/kg):

Jakostní ukazatel	Jednotka	Analytické a statistické výsledky				
		Počet vzorků	Min.	Max.	Střední hodnota	Směrodatná odchylka
Oktanové číslo motorovou metodou – vypočtenou ze složení LPG stanoveném chromatografickým rozbořem	-					
Obsah síry	mg/kg					
Obsah dienu	% (V/V)					

Počet vzorků v jednotlivých měsících						Celkem	
Leden		Duben		Červenec		Říjen	
Únor		Květen		Srpen		Listopad	
Březen		Červen		Září		Prosinec	

230**VYHLÁŠKA**

ze dne 20. dubna 2004,

kteřou se mění vyhláška č. 186/1996 Sb., kteřou se stanoví podrobnosti barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo průmyslu a obchodu stanoví podle § 2 odst. 2 a § 14 zákona č. 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv a o opatřeních s tím souvisejících, o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů a o změěně zákona č. 588/1992 Sb., o daní z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 304/2000 Sb. a zákona č. 442/2003 Sb.:

Čl. I

Vyhláška č. 186/1996 Sb., kteřou se stanoví podrobnosti barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv, ve znění vyhlášky č. 348/2000 Sb. a vyhlášky č. 443/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se v poslední větě slova „3 až 5 mg barviva“ nahrazují slovy „minimálně 3 mg barviva“.
2. § 2 se včetně nadpisu zrušuje.

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 20. května 2004.

Ministr:

Ing. Urban v. r.

231

VYHLÁŠKA

ze dne 20. dubna 2004,

kterou se stanoví podrobný obsah bezpečnostního listu k nebezpečné chemické látce a chemickému přípravku

Ministerstvo průmyslu a obchodu stanoví podle § 23 odst. 8 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon“):

§ 1

(1) Bezpečnostní list¹⁾ k nebezpečné chemické látce (dále jen „látka“) a chemickému přípravku (dále jen „přípravek“) se vypracuje v českém jazyce.²⁾

(2) Podrobný obsah bezpečnostního listu je uveden v příloze k této vyhlášce.

§ 2

Nové závažné informace³⁾ (např. o nebezpečnosti pro zdraví nebo pro životní prostředí) o látce nebo

přípravku se poskytují v novém bezpečnostním listu označeném jako revize. V tomto novém bezpečnostním listu se zřetelně vyznačí informace, které byly přidány, vypuštěny nebo upraveny.

§ 3

Zrušuje se vyhláška č. 27/1999 Sb., o formě a obsahu bezpečnostního listu k nebezpečné chemické látce a přípravku.

§ 4

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

Ministr:

Ing. Urban v. r.

¹⁾ § 23 odst. 1 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů. Čl. 27 směrnice Rady ze dne 27. června 1967 o sblížení právních a správních předpisů týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných látek (67/548/EHS), naposledy změněna nařízením Rady (ES) č. 807/2003 ze dne 14. dubna 2003, kterým se rozhodnutí 1999/468/ES přizpůsobují ustanovení týkající se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí stanovených v opatřeních Rady přijatých v konzultačním řízení (jednomyslnost). Čl. 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/45/ES ze dne 31. května 1999 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných přípravků, naposledy změněna nařízením (ES) č. 1882/2003 Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. září 2003, kterým se rozhodnutí Rady 1999/468/ES přizpůsobují ustanovení týkající se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí stanovených v opatřeních přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES. Směrnice Komise ze dne 5. března 1991, kterou se k provedení článku 10 směrnice 88/379/EHS vymezují a stanoví podrobnosti k systému specifických informací pro nebezpečné přípravky (91/155/EHS), naposledy změněna směrnicí Komise 2001/58/ES ze dne 27. července 2001, kterou se podruhé mění směrnice 91/155/EHS, kterou se vymezují a stanoví podrobnosti k systému specifických informací pro nebezpečné přípravky podle článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/45/ES a pro nebezpečné látky podle článku 27 směrnice Rady 67/548/EHS (bezpečnostní listy).

²⁾ Čl. 2 směrnice 91/155/EHS.

³⁾ § 23 odst. 4 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů.

Podrobný obsah bezpečnostního listu

Informace musí být uvedeny pro každou nebezpečnou vlastnost. Zřetelně se rozliší případy, kdy klasifikující osoba neměla žádné informace, a případy, kdy jsou k dispozici negativní výsledky zkoušek. Pokud informace o určitých vlastnostech nemají význam nebo je technicky nemožné je poskytnout, je nezbytné to v daném bodě zdůvodnit.

Na první straně bezpečnostního listu se uvede datum jeho vydání.

1. Identifikace látky nebo přípravku a výrobce nebo dovozce

1.1 Identifikace látky nebo přípravku

Uvede se název látky nebo přípravku totožný s názvem uvedeným na označení na obalu. Je možné uvést i další názvy látky nebo přípravku.

1.2 Použití látky nebo přípravku

Uvedou se určená nebo doporučená použití látky nebo přípravku, jsou-li známa. Existuje-li více možných použití, uvedou se pouze nejdůležitější nebo nejběžnější. Uvede se stručný popis funkce látky nebo přípravku (např. zhašecí přísada, antioxidant atd.).

1.3 Identifikace výrobce nebo dovozce

U výrobce nebo dovozce se uvede jméno, popřípadě jména, příjmení, obchodní firma, místo podnikání a telefonní číslo, jde-li o fyzickou osobu oprávněnou k podnikání, nebo název nebo obchodní firma, právní forma, sídlo a telefonní číslo, jde-li o osobu právnickou.

1.4 Telefonní číslo pro mimořádné situace

Uvede se telefonní číslo společnosti anebo poradenského subjektu, které je určeno pro poskytování informací při mimořádných situacích (např. nehoda, ohrožení života a zdraví) souvisejících s látkou nebo přípravkem.

2. Informace o složení přípravku

Poskytnuté informace umožní příjemci snadnou identifikaci nebezpečných vlastností složek přípravku. Nebezpečné vlastnosti samotného přípravku se uvedou v bodě 3 bezpečnostního listu.

2.1 Není nutné uvést úplné složení přípravku, lze uvést obecný popis nebezpečných složek a jejich koncentrace.

2.2 U nebezpečných přípravků klasifikovaných podle § 2 odst. 5 zákona se uvedou tyto látky spolu s jejich koncentracemi nebo koncentračními rozsahy:

- látky, které představují nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí, jsou-li obsaženy v koncentracích stejných nebo vyšších, než jsou uvedeny v příloze č. 1 zákona, pokud nejsou ve zvláštním právním předpisu^{4),5)} uvedeny limity nižší,
- látky, pro které jsou stanoveny přípustné expoziční limity⁶⁾ a nejsou již zahrnuty mezi látkami, které představují nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí.

Poznámka : Látky přítomné v nebezpečném přípravku a výlučně klasifikované jako:

- dráždivé, s výjimkou látek, kterým je přiřazena věta R 41, nebo dráždivé ve spojení s jednou nebo více následujícími vlastnostmi: výbušný, oxidující, extrémně hořlavý, vysoce hořlavý, hořlavý, nebezpečný pro životní prostředí, nebo
- zdraví škodlivé nebo zdraví škodlivé ve spojení s jednou nebo více následujícími vlastnostmi: výbušný, oxidující, extrémně hořlavý, vysoce hořlavý, hořlavý, dráždivý, nebezpečný pro životní prostředí, představující akutní letální účinky,

lze v souladu s § 20 odst. 8 zákona uvést tak, že se místo názvů těchto látek použijí názvy, které identifikují nejdůležitější funkční skupiny, nebo jejich názvy alternativní.⁷⁾ Tento postup není možno použít, pokud je pro danou látku stanoven přípustný expoziční limit.⁶⁾

2.3 U přípravků, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné podle zákona, se uvedou následující látky spolu s jejich koncentracemi nebo koncentračními rozsahy, pokud jsou obsaženy v individuální koncentraci ≥ 1 % hmotnostní pro přípravky jiné než plynné a $\geq 0,2$ % objemová pro plynné přípravky:

- látky, které představují nebezpečí pro zdraví nebo životní prostředí,
- látky, pro které jsou stanoveny přípustné expoziční limity⁶⁾.

Poznámka: V případě, že osoba, která uvádí tyto přípravky na trh, může prokázat, že uvedení identifikace látky, která je výlučně klasifikovaná jako:

- dráždivá, s výjimkou látek, kterým je přiřazena věta R 41, nebo dráždivá ve spojení s jednou nebo více následujícími vlastnostmi: výbušný, oxidující, extrémně hořlavý, vysoce hořlavý, hořlavý, nebezpečný pro životní prostředí, nebo
- zdraví škodlivá ve spojení s jednou nebo více následujícími vlastnostmi: výbušný, oxidující, extrémně hořlavý, vysoce hořlavý, hořlavý, dráždivý, nebezpečný pro životní prostředí, představující sama akutní letální účinky,

v bezpečnostním listu je předmětem obchodního tajemství podle § 17 zákona, může uvést místo názvu této látky název, který identifikuje nejdůležitější chemické funkční skupiny, nebo její alternativní název⁷⁾. Tento postup není možno použít, pokud je pro danou látku stanoven přípustný expoziční limit.⁶⁾

2.4 Uvede se klasifikace složek přípravku uvedených v bodech 2.2 a 2.3 včetně písmenného označení nebezpečných vlastností a R-vět, které jsou přiřazeny na základě jejich vlastností fyzikálně-chemických, nebezpečných pro zdraví

⁴⁾ Příloha č. 1 tabulka C vyhlášky č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách, chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků.

⁵⁾ Příloha č. 3 vyhlášky č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách, chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků.

⁶⁾ Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění nařízení vlády č. 523/2002 Sb.

⁷⁾ § 20 odst. 8 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů.

a nebezpečných pro životní prostředí. Není třeba uvádět úplné znění R-vět, uvede se odkaz na bod 16 bezpečnostního listu, v němž se uvede úplné znění každé příslušné R-věty.

- 2.5 Názvy látek uvedených v bodech 2.2 a 2.3 se uvedou ve tvaru jednoho z názvů uvedených v Seznamu závazně klasifikovaných nebezpečných látek (dále jen „Seznam“). Pokud látka není v Seznamu uvedena, musí být název látky uveden v souladu s mezinárodně uznávaným názvoslovím. Dále se uvede jejich ES číslo podle Eines⁸⁾, Elincs⁹⁾ nebo Nlp⁸⁾. Je vhodné uvést také jejich číslo CAS (číslo látky v Chemical Abstracts Service). U látek uvedených pod skupinovým názvem v souladu s poznámkami uvedenými v odstavcích 2.2 a 2.3 není přesná chemická identifikace nutná.
- 2.6 Pokud má být zachována důvěrnost údajů v souladu s poznámkami uvedenými v odstavcích 2.2 a 2.3, popíše se chemická podstata těchto látek, aby se zabezpečilo bezpečné zacházení s nimi. Použitý název musí být shodný s názvem odvozeným stanovenými postupy⁷⁾.

3. Údaje o nebezpečnosti látky nebo přípravku

- 3.1 Uvede se klasifikace látky nebo přípravku podle zákona. Jasně a stručně se popíše rizika, která látka nebo přípravek představují pro člověka a pro životní prostředí. Zřetelně se rozliší přípravky, které jsou klasifikovány jako nebezpečné podle zákona, a přípravky, které nejsou klasifikovány jako nebezpečné podle zákona.
- 3.2 Popíše se nejdůležitější nepříznivé fyzikálně-chemické účinky, účinky na zdraví a na životní prostředí a symptomy související s použitím a možným nevhodným použitím látky nebo přípravku, které lze předvídat.
- 3.3 Uvedou se další rizika, jako jsou prašnost, dusivost, nebezpečí omrzlin, nebo účinky na životní prostředí, jako je nebezpečnost pro půdní organismy atd., které nemají vliv na klasifikaci, avšak přispívají k celkové nebezpečnosti materiálu.
- 3.4 Informace uvedené na obalu se uvedou v bodě 15.

4. Pokyny pro první pomoc

Nejdříve se stanoví, zda je nutná okamžitá lékařská pomoc.

Uvedou se pokyny pro první pomoc, které musí být stručné a snadno pochopitelné pro postiženého, přítomné osoby i pracovníky poskytující první pomoc. Stručně se shrnou příznaky a účinky. V pokynech se uvede, co je třeba udělat v případě nehody na místě a zda je možno očekávat opožděné účinky po expozici.

Informace se rozdělí do pododstavců podle jednotlivých expozičních cest, tj. expozice vdechováním, stykem s kůží a okem a požitím.

Uvede se, zda je nutná nebo doporučená odborná pomoc lékaře.

U některých látek nebo přípravků se zdůrazní, že na pracovišti musí být k dispozici

⁸⁾ § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů.

⁹⁾ § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů.

speciální prostředky k zabezpečení specifického a okamžitého ošetření.

5. Opatření pro hasební zásah

Uvedou se požadavky na hašení požáru v případě požáru způsobeného látkou nebo přípravkem nebo vzniklého v jejích okolí, a to uvedením:

- vhodných hasiv,
- hasiv, která z bezpečnostních důvodů nelze použít,
- zvláštních nebezpečí způsobených expozicí samotné látky nebo přípravku, produktům hoření nebo vznikajícím plynům,
- speciálních ochranných prostředků pro hasiče.

6. Opatření v případě náhodného úniku látky nebo přípravku

Podle typu látky nebo přípravku se uvedou:

- preventivní opatření na ochranu osob, jako jsou odstranění zdrojů zapálení, opatření pro dostatečné větrání a ochranu dýchacích orgánů, omezení prašnosti, zamezení styku s kůží a očima,
- preventivní opatření na ochranu životního prostředí, jako jsou zabránění průniků do kanalizace, povrchových a podzemních vod a půdy, případná potřeba varovat okolí,
- čisticí metody, jako jsou použití absorpčních materiálů jako písek, křemelina, absorbenty kyselin, univerzální absorbent, piliny atd, snížení obsahu plynů nebo par vodou, zředování.

Lze uvést upozornění, jako např. „nikdy nepoužívejte...“, „neutralizujte použitím...“. Podle potřeby se uvede odkaz na body 8 a 13 bezpečnostního listu.

7. Pokyny pro zacházení s látkou nebo přípravkem a skladování látky nebo přípravku

7.1 Zacházení

7.1.1 Uvedou se preventivní opatření pro bezpečné zacházení s látkou nebo přípravkem včetně pokynů pro technická opatření, jako jsou bezpečnostní zóna, místní a celkové větrání, opatření zamezující tvorbě aerosolu a prachu, protipožární opatření.

7.1.2 Uvedou se požadovaná preventivní opatření na ochranu životního prostředí, např. použití filtrů nebo odlučovačů na výstupu z ventilace, používání v uzavřeném prostoru, opatření pro zachycování a zneškodňování úniků, atd.

7.1.3 Uvedou se všechny specifické požadavky nebo pravidla vztahující se k látce nebo přípravku (např. zakázané nebo doporučené postupy a vybavení), pokud možno se stručným popisem.

7.2 Skladování

7.2.1 Uvedou se podmínky pro bezpečné skladování, jako jsou specifické požadavky na skladovací prostory nebo nádoby (včetně zachytných stěn a větrání), neslučitelné materiály, skladovací podmínky (teplotní a vlhkostní limity/rozsahy, osvětlení, inertní plyn atd.), speciální elektrické vybavení a prevence statické elektřiny.

7.2.2 Podle potřeby se uvedou množstevní limity při daných skladovacích podmínkách. Zejména se uvedou všechny speciální požadavky, jako je typ materiálu použitého na balení a obaly látky nebo přípravku.

7.3 Specifické (specifická) použití

U finálních výrobků určených pro specifické (specifická) použití se uvede podrobné operativní doporučení pro určený účel (určené účely) použití. Lze uvést odkaz na

specifické schválené průmyslové nebo oborové provozní postupy.

8. Omezování expozice látkou nebo přípravkem a ochrana osob

8.1 Expoziční limity

Uvedou se hodnoty přípustných expozičních limitů⁶⁾ anebo limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů¹⁰⁾. Uvedou se informace o doporučených monitorovacích postupech. U přípravků se uvedou hodnoty pro ty složky přípravku, které jsou uvedeny podle bodu 2 v bezpečnostním listě.

8.2 Omezování expozice

Pro účely bezpečnostního listu se za omezování expozice považuje úplný soubor specifických ochranných a preventivních opatření, která je nutno přijmout k minimalizaci expozice pracovníků a životního prostředí při používání látek a přípravků.

8.2.1 Omezování expozice pracovníků

Informace uvedené v tomto bodě slouží zaměstnavateli k posouzení rizika, které představuje látka nebo přípravek pro zdraví a bezpečnost pracovníků, podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾.

Uvedou se informace o vhodných pracovních postupech a technických regulačních opatřeních, použití náležitého vybavení a materiálů, uplatnění kolektivních ochranných opatření a užití individuálních ochranných opatření, jako je použití osobních ochranných prostředků. Tyto informace doplňují informace již uvedené v bodě 7.1.

Je-li nezbytná ochrana osob, uvede se přesně, které vybavení poskytne náležitou a vhodnou ochranu. Zohlední se požadavky zvláštního právního předpisu¹¹⁾ a uvede se odkaz na příslušné technické normy.

8.2.1.1 Ochrana dýchacích orgánů

V případě nebezpečných plynů, par nebo prachu se specifikuje typ osobního ochranného prostředku, jako je dýchací přístroj, vhodné masky a filtry.

8.2.1.2 Ochrana rukou

Jednoznačně se specifikuje typ rukavic, které je třeba použít pro zacházení s látkou nebo přípravkem, včetně

- druhu materiálu,
- doby průniku materiálem rukavic s ohledem na intenzitu a délku expozice kůže.

V případě nutnosti se uvedou veškerá další opatření pro ochranu rukou.

8.2.1.3 Ochrana očí

Specifikuje se požadovaný typ osobního ochranného prostředku na ochranu očí, jako jsou ochranné brýle, bezpečnostní ochranné brýle, obličejový štít.

8.2.1.4 Ochrana kůže

¹⁰⁾ Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

¹¹⁾ Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky.

Pokud je nezbytné chránit jinou část těla než ruce, specifikuje se typ a vlastnosti požadovaných osobních ochranných prostředků, jako jsou zástěra, boty a celkový ochranný oděv. V případě nutnosti se uvedou všechna další opatření pro ochranu kůže a specifická hygienická opatření.

8.2.2 Omezování expozice životního prostředí

Uvedou se informace, které zaměstnavatel potřebuje ke splnění povinností podle právních předpisů na ochranu životního prostředí¹²⁾.

9. Informace o fyzikálních a chemických vlastnostech látky nebo přípravku

Uvedou se všechny důležité informace o látce nebo přípravku, zejména pak informace uvedené v bodě 9.2, aby mohla být přijata vhodná ochranná opatření.

9.1 Všeobecné informace

Vzhled – uvede se skupenství (pevná látka, kapalina, plyn) a barva látky nebo přípravku ve stavu, ve kterém se dodává.

Zápach nebo vůně – jsou-li rozeznatelné, stručně se popíší.

9.2 Důležité informace z hlediska ochrany zdraví, bezpečnosti a životního prostředí

Uvede se:

- pH látky nebo přípravku v dodávané formě nebo ve vodném roztoku; v případě vodného roztoku se uvede jeho koncentrace,
- bod varu nebo rozmezí bodu varu,
- bod vzplanutí,
- hořlavost (pevné látky, plyny),
- výbušné vlastnosti,
- oxidační vlastnosti,
- tenze par,
- hustota,
- rozpustnost
 - ve vodě,
 - v tucích (specifikuje se rozpouštědlo – olej),
- rozdělovací koeficient *n*-oktanol/voda,
- viskozita,
- hustota par,
- rychlost odpařování.

9.3 Další informace

Uvedou se další vlastnosti důležité z hlediska bezpečnosti, jako jsou mísitelnost, vodivost, bod tání nebo rozmezí bodu tání, třída plynu, teplota vznícení atd.

Stanovení těchto vlastností se provede v souladu se zákonem.

U přípravků se uvedou informace o vlastnostech samotného přípravku. Zřetelně se rozliší případy, kdy klasifikující osoba neměla žádné informace, a případy, kdy jsou k dispozici negativní výsledky zkoušek. Pokud se uvedou informace o vlastnostech jednotlivých složek, jednoznačně se uvede, že se tyto informace týkají složek přípravku.

¹²⁾ Například zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

10. Informace o stabilitě a reaktivitě látky nebo přípravku

Uvedou se údaje o stabilitě látky nebo přípravku a o možnosti nebezpečných reakcí za určitých podmínek použití a rovněž při jejich uvolnění do životního prostředí.

10.1 Podmínky, kterým je třeba zamezit

Uvede se přehled podmínek, jako je teplota, tlak, světlo, náraz atd., které mohou vyvolat nebezpečnou reakci, a její stručný popis.

10.2 Materiály, které nelze použít

Uvede se přehled materiálů, jako je voda, vzduch, kyseliny, zásady, oxidační činidla nebo všechny ostatní specifické látky, které mohou vyvolat nebezpečnou reakci, a její stručný popis.

10.3 Nebezpečné produkty rozkladu

Uvede se výčet nebezpečných materiálů vznikajících během rozkladu v nebezpečných množstvích. Zejména se uvede:

- potřeba a přítomnost stabilizátorů,
- možnost nebezpečné exotermní reakce,
- případný význam změny fyzikálního stavu látky nebo přípravku pro bezpečnost,
- případné nebezpečné produkty rozkladu, které vznikají při styku s vodou,
- možnost rozkladu na nestabilní produkty.

11. Informace o toxikologických vlastnostech látky nebo přípravku

Uvede se stručný, avšak úplný a srozumitelný popis různých toxikologických účinků (účinků na zdraví), které se mohou projevit při styku uživatele s látkou nebo přípravkem.

11.1 Uvedou se účinky nebezpečné pro zdraví plynoucí z expozice látky nebo přípravku, přičemž se vychází jak ze zkušeností, tak ze závěrů vědeckých experimentů. Uvedou se informace o různých cestách expozice (vdechování, požití, styk s kůží a okem) a popíší se příznaky spojené s fyzikálními, chemickými a toxikologickými vlastnostmi.

11.2 Uvedou se známé dlouhodobé i okamžité účinky a rovněž chronické účinky plynoucí z krátkodobé i dlouhodobé expozice, např. senzibilizace, narkotické účinky, karcinogenita, mutagenita a toxicita pro reprodukci (vývojová i účinky na plodnost). S přihlédnutím k informacím uvedeným již v bodě 2 bezpečnostního listu lze uvést také odkazy na specifické účinky určitých složek přípravků na zdraví.

12. Ekologické informace o látce nebo přípravku

Uvedou se možné účinky, chování a osud látky nebo přípravku v ovzduší, ve vodě anebo v půdě a odpovídající výsledky testů, jsou-li k dispozici, např. LC₅₀, ryby. Popíší se nejdůležitější vlastnosti, které mají pravděpodobně vliv na životní prostředí vzhledem k charakteru látky nebo přípravku a pravděpodobným metodám použití. Informace stejného druhu se uvedou pro nebezpečné produkty vznikající při rozkladu látek a přípravků. Jedná se o následující informace:

12.1 Ekotoxicita

Uvedou se odpovídající dostupné údaje o toxicitě pro vodní prostředí, o akutní i chronické toxicitě pro ryby, dafnie, řasy a další vodní rostliny. Jsou-li dostupné, uvedou se navíc údaje o toxicitě pro půdní mikroorganismy a makroorganismy a další

organismy důležité z hlediska životního prostředí, jako jsou ptáci, včely a rostliny. Má-li látka nebo přípravek inhibiční účinky na činnost mikroorganismů, uvede se možný dopad na čistírny odpadních vod.

12.2 Mobilita

Uvedou se údaje o schopnosti látky nebo jednotlivých složek přípravku proniknout do podzemních vod nebo se rozptýlit na velkou vzdálenost v případě úniku do životního prostředí.

Mezi důležité údaje patří :

- známá nebo očekávaná distribuce do složek životního prostředí,
- povrchové napětí,
- absorpce nebo desorpce.

Další fyzikálně-chemické vlastnosti jsou již uvedeny v bodě 9.

12.3 Persistence a rozložitelnost

Uvedou se údaje o schopnosti látky nebo příslušných složek přípravku rozkládat se v příslušných složkách životního prostředí buď biologickým odbouráváním, nebo jinými procesy, jako jsou oxidace nebo hydrolýza. Jsou-li dostupné, uvedou se poločasy rozkladu. Uvede se rovněž schopnost látky nebo příslušných složek přípravku rozkládat se v čistírnách odpadních vod.

12.4 Bioakumulační potenciál

Uvedou se údaje o schopnosti látky nebo příslušných složek přípravku akumulovat se v biotě a procházet potravním řetězcem, s odkazem na hodnoty K_{ow} a BCF, jsou-li dostupné.

12.5 Další nepříznivé účinky

Jsou-li dostupné, uvedou se informace o všech dalších nepříznivých účincích na životní prostředí, např. o schopnosti narušovat ozonovou vrstvu, schopnosti vytvářet fotochemický ozon anebo schopnosti přispívat ke globálnímu oteplování.

Informace důležité z hlediska životního prostředí se uvedou také v jiných bodech bezpečnostního listu, zejména pokyny pro řízené vypouštění, opatření při náhodném úniku, přepravě a zneškodňování se uvedou v bodech 6, 7, 13, 14 a 15 bezpečnostního listu.

13. Pokyny pro odstraňování látky nebo přípravku

13.1 Jestliže odstraňování látky nebo přípravku (přebytků nebo odpadů vznikajících při předpokládaném použití) představuje nebezpečí, uvedou se informace o bezpečném zacházení s nimi.

13.2 Uvedou se vhodné metody odstraňování látky nebo přípravku a všech znečištěných obalů (např. spalování, recyklace, skládkování atd.).

13.3 Uvedou se právní předpisy o odpadech.

14. Informace pro přepravu látky nebo přípravku

14.1 Uvedou se všechna speciální preventivní opatření, kterých si má být uživatel vědom a která musí dodržovat při dopravě nebo přepravě uvnitř nebo vně podniku.

- 14.2 Uvedou se odpovídající informace týkající se přepravní klasifikace pro jednotlivé druhy přepravy:
- silniční přeprava: ADR¹³⁾,
 - železniční přeprava: RID¹⁴⁾,
 - letecká přeprava: ICAO/IATA¹⁵⁾,
 - přeprava po moři: IMDG¹⁶⁾.

Mezi tyto informace patří zejména:

- číslo UN,
- třída nebezpečnosti,
- pojmenování přepravovaných látek,
- obalová skupina,
- látka znečišťující moře,
- další použitelné údaje.

15. Informace o právních předpisech vztahujících se k látce nebo přípravku

- 15.1 Uvedou se informace týkající se ochrany zdraví, bezpečnosti a životního prostředí, které musí být podle zákona uvedeny na obalu látky nebo přípravku.
- 15.2 Pokud se na látku nebo přípravek uvedené v bezpečnostním listu vztahují specifická ustanovení týkající se ochrany osob nebo životního prostředí na úrovni Evropských společenství (např. omezení uvádění na trh a použití), je nutné je uvést.
- 15.3 Uvedou se právní předpisy obsahující specifická ustanovení týkající se ochrany osob nebo životního prostředí (např. omezení uvádění na trh a použití).

16. Další informace vztahující se k látce nebo přípravku

Uvedou se veškeré další informace, které výrobce nebo dovozce považuje za důležité z hlediska ochrany zdraví a bezpečnosti uživatele a z hlediska ochrany životního prostředí, například:

- seznam příslušných R-vět; uvede se plné znění všech R-vět, uvedených v bodech 2 a 3 bezpečnostního listu,
- pokyny pro školení,
- doporučená omezení použití (tj. nezávazná doporučení výrobce nebo dovozce),
- další informace (písemné odkazy anebo kontaktní místo pro poskytování technických informací),
- zdroje nejdůležitějších údajů použitých při sestavování bezpečnostního listu,
- u nového bezpečnostního listu se uvede, které informace byly přidány, vypuštěny nebo upraveny (pokud to není uvedeno v jednotlivých bodech bezpečnostního listu).

¹³⁾ Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), vyhlášená pod č. 64/1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Úmluva o mezinárodní přepravě (COTIF), vyhlášená pod č. 8/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ Zákon č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě.



Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2004 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 179, 519 305 179, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Opava:** FERRAM, a. s., prodejna KNIHA Mezi trhy 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29, Petr Gřeš, Markova 34; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům); **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405, Donáška tisku, Nuselská 53, tel.: 272 735 797-8; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplíce:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoan, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.